

նախահաշիւը կազմուի և ընդհանուր ժողովին առաջարկուի սե-
զմը վեջանալուց 10 օր առաջ, ներկայացնելով միաժամանակ
համառօտ հաշիւ նախորդ տարուայ գործունէութեան մասին:

Բեպերաւարական մասնաժողովի գոյութիւնը ժողովը գտաւ
աւելորդ և յանձնեց վարչութեան կազմել բեպերաւար, իսկ եթէ
հարկաւոր լինի պիէսներէ լեզուն կոկել, վճարով հրաւիրել
կարող անձանց այդ գործը կատարելու:

Ընտրուեցին նոր գրուած անդամները, և յանձնարարուեց
վարչութեան ուղարկել պատգամաւորութիւն հանգուցեալ աի-
կին Մակարեանի ժառանգներին ընդհանուր ժողովի կողմից
շնորհակալութիւն յայտնելու 300 ր. նուէրի համար:

(«Մշակ»)

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«Правит. Вѣстн.» մարտի 15-ին տպուած է հետեւեալը.
Զլատօուստ քաղաքում (Ուֆայի նահանգ) արքունի երկաթագոր-
ծական և բեյապաշտական գործարանում մայիսի 9-ին բանու-
որները թւով 160 հոգի մերժելով ընդունել նոր վարձատեւոր-
րակները՝ յայտնեցին ամսի 10-ից գործադուլ անելու մասին:
Մարտի 9-ին բանուորները իրանց հանգիստ էին պահում, սա-
կայն ամսի 10-ին 500 հոգուց բաղկացած ամբոխը հաւաքուեց
հրապարակի վրայ՝ դժգոհութիւն յայտնելով աշխատանքի նոր
պայմանների դէմ: Ի նկատի ունենալով, որ կարող են անկար-
գութիւններ ծագել, Ուֆայի նահանգապետ ի. պ. խ. Բոգդանո-
վիչը, ուֆիմեան չրջմային դատարանի դատախազը և նահան-
գական ժանդարմային վարչութեան մեծաւոր գնդապետ Շատով
մեկնեցին Ուֆայից Զլատօուստ: Մարտի 13-ին բանուորների
ամբոխը պահանջում էր երեք կալանաւորութեանների ազատու-
թիւնը, պաշարել էր դատիկանական վարչատունը, բոտմիստը
Վոլգովի բնակարանը և լեռնային մեծաւորի տունը, ջարդելով
նրա ապակիները և դռները: Բազմաժամ յորդորներից յետոյ,
երբ ամբոխը զօռով չը թողէր դատախազին գնալ բանտը և
ուժով գոյթ էր տալիս նահանգապետի յետևից՝ չը նայելով
նրա յորդորին՝ լեռնային մեծաւորի տան վրայ, — նահանգապետը
սովալուած էր առաջարկել վաշտապետին գործել զէնքով: Տան
վրայ գոյթ գործող և տարձանակներ արձակող ամբոխը հրա-
ցանաձգութիւնից յետոյ ցրուեց. տեղն ու աւելը մնացին 28
սպանուածներ, վիրաւորուածների թիւը 50 հոգուց աւելի է:
Մարտի 14-ին գործադուլը դադարեց, և բոլոր բանուորները
սկսեցին աշխատանքը:

Նահանգապետ Բոգդանովիչի սպանութիւնը.— Մայիսի 6-ին ցերեկուայ չորրորդ ժամին նահանգապետ Բոգդանովիչ միայնակ դրօշմում էր քաղաքային պարկում, ուր շատ դրօշմողներ կային։ Անցնելով տաճարին մօտակայ կողքի ծառուղիով, նրան զիմաւորեցին երկու թէ երեք չարագործներ, ճիշտ չէ իմացուած, մէկը գլուխ տալով մատուցեց մի կնքուած ծրար, իսկ մնացածները միաժամանակ մի քանի անգամ ատրճանակ արձակեցին մէջքին և կրծքին։ Մահը վրայ հասաւ անմիջապէս։ Եկեղեցու պահապանը առաջինը տեսաւ չարագործութիւնը և վազեց բռնելու յանցաւորներին, բայց վախենալով իր վրա ուղղուած ատրճանակից, հնարաւորութիւն տուեց նրանց փախչելու։ Հաւաքուած ժողովուրդը անշնչացած մարմինը փոխադրեց նահանգապետի տունը, ուր անյապաղ եկան իշխանութիւնները։ Քննութիւնը կատարուած է։ Երեկոյեան 9 ժամին կատարուեց առաջին հոգեհանգիստը։

Հանգուցեալ Ն. Մ. Բոգդանովիչի մարմնի դատական-բժշկական բացումից երեւց, որ դաւադիր չարագործները գնդակ են արձակած եղել արդէն անշնչացած մարմնի կոնակին։ Սիրտը ծակուած է երկու գնդակով, թոքերը չոր, իսկ լեարդը, ստամոքսը և ձեռքը՝ երկու գնդակով։ Բացի վերջիններից՝ միւս գնդակներին իւրաքանչիւրը անպայման մահացու է։ Քննութիւնը շարունակուած է։ Մարդասպանները դեռ չեն գտնուել։ Բացի մասնաւոր հաստատութիւններից՝ իւրաքանչիւր օր, առաւօտ երեկոյ հոգեհանգիստ է կատարում Կլեմենտիյ եպիսկոպոսը։ Անկարելի է նկարագրել այն անձերի վիշտը, որոնք մօտիկից ճանաչում էին հանգուցեալին։ Մարմինը կը փոխադրուի Պետերբուրգ։ Դադաղը թաղուած է ծաղիկների մէջ, Պաւլկների մէջ աչքի է ընկնում—Ուֆայի ազնւականութեանը՝ «Պարտաճանաչութեան արիասիրտ հերոսին» մակագրով, և ժողովրդական ուսումնարաններինը՝ «Ժողովրդական դպրոցի ճշմարիտ բարեկամին» մակագրով։

Финландская Газета-ում տպուած է.

«Ապրիլի 24-ին (մայիսի 7-ին) տեղի ունեցաւ՝ վարչական տեսանների պաշտօնատար անձերին ծառայութիւնից հեռացնելու կարգի մասին եղած Բարձրագոյն որոշմանը (1902 թ. օգոստոսի 1-ին (14-ին) շատ նշանաւոր մի բացատրութիւն Գեներալ—նահանգապետի ամենախոնարհ զեկուցմանը Թագաւոր Կայսրը բարեհաճեց Ամենաողորմածաբար պատասխանել, որ վերը յիշած Բարձրագոյն որոշումը վերաբերւում է ուսումնարանական ատեան-

ներում ծառայող բոլոր անձերին, բացի Կայսերական Ալեքսանդրեան համալսարանի պաշտօնատար անձերից»:

Այս բացատրութեան առիթ է եղել Մառնու Րոզենդալի գործը, որը լինելով ծառայութեան մէջ ուսումնարանական ատեանում և ուղէարորդեան ֆինլանդական լիցէյի դասատու (առաջ նա այդ լիցէյի բեկտոր էր, բայց Կեմպի հիւրանոցի ժողովից յետոյ հրաժարուեց բեկտորի պաշտօնից), միեւնոյն ժամանակ հանդիսանում է և հակակառավարական պարտիայի երեւելի ներկայացուցիչներից մէկը: Հելսինգֆորսում՝ Կեմպի հիւրանոցում անցեալ նոյեմբերին կայացած նշանաւոր դաղտնի ժողովում, որտեղ խօսուել են կառավարութեան՝ միացման նախագծերին հակառակ գործելու միջոցների մասին, և յետագայ պատիւ ընդիմադրութեան ծրագիր է կազմուել, Րոզենդալը ոչ միայն ամենաեռանդուն մասնակցութիւն է ունեցել, այլև նախագահել է և վէճերին ընթացք տուել: Գտնելով որ պետական ծառայութեան մէջ գտնուող և այն էլ մանկավարժական գործունէութեամբ պարսպաւող անձի ներկայութիւնը յիշեալ ժողովում չէ կարող թոյլատրելի համարուել, գեներալ-նահանգապետն առաջարկեց Րոզենդալին՝ համաձայն 1902 թ. օգոստոսի 1-ին (14-ին) եղած Բարձրագոյն որոշման՝ խնդիր տալ գործից հեռանալու համար: Այս պահանջը Րոզենդալը որոշած ժամանակին չէր իրագործել, ուստի ամբողջ գործը յանձնուել էր՝ քննելու և օրինական որոշում կայացնելու համար՝ Կայսերական ֆինլանդական սենատին, որը սակայն ձեական հիմունքներով առաջնորդուելով՝ հնարաւոր չը համարեց համաձայնուել գեներալ-նահանգապետի կարծիքի հետ՝ այն բանի վրա հիմնուելով, թէ օգոստոսի 1-ին (14-ին) օրէնքն ի նկատի է ունեցել դատաստանական և վարչական ատեաններում ծառայողներին: Սենատը գտաւ, որ Րոզենդալը որպէս դպրոցական ատեանի ծառայող՝ յիշեալ օրէնսդրութեան ոյժին չէ ենթարկուում, ուստի և դժուարացաւ ընդունել գեներալ-նահանգապետի առաջարկութիւնը՝ նրան ծառայութիւնից հեռացնելու: Գեներալ-նահանգապետը մեծ զգուշութեամբ վերաբերուելով դէպի իր լիազօրութիւնները և հնարաւոր դատելով ներկայ պարագայում չը զիմել՝ անկասկած տեղին՝ բայց խիստ միջոցին—երկրից արտաքսելուն,—ամբողջ գործը ներկայացրեց Նորին Կայսերական Մեծութեան Բարձրագոյն բարեհայեցողութեանը, ամենահպատակօրէն միջնորդելով արձակել ծառայութիւնից բեկտոր Մառնու Րոզենդալին, որպէս մատաղ սերնդի վրայ վնասակար ազդեցութիւն անողի: Միևնոյն ժամանակ գեներալ-նահանգապետը խնդրեց բացատրել օգոստոսի 1-ին (14-ին) Բարձրագոյն որոշումն այն

մարտի, թէ վարչական ատեանների պաշտօնատար անձերին ծառայութիւնից հեռացնելուն վերաբերուող օրէնքում ցոյց տրուած կարգին են ենթարկուած և՛ ուսումնարանական ատեանի ծառայողները, բացի Կայսերական Ալեքսանդրեան համալսարանից: Ապրիլի 24-ին (մայիսի 7-ին) կայացաւ Բոգոսլովի ծառայութիւնից հեռացնելու Բարձրագոյն թոյլտւութիւն և Բարձրագոյն որոշմանը՝ խնդրուած մարտի՝ բացատրութիւն: („Рус. Вѣд.“)

Հրատարակուած է ներքին գործերի մինիստրի հետեւալ շրջաբերականը նահանգապետների և օստիկանապետների անուիւթ.— «Ապրիլի 6 և 7-ին Քիշինեւ քաղաքում գլխաւորապէս հասարակ ժողովրդից բաղկացած բաղմութիւնը կատարեց անկարգութիւններ, որոնք ուղղուած էին հրէաների դէմ: Մեռան 45 հոգի սպանութիւնից կամ ծեծից, 74 հոգի ծանր վէրքեր ստացան, իսկ 350 հոգի—թեթիւ վէրքեր: Անկարգութիւնների ժամանակ թալանուած էին հրէաների ունեցուածքը, թալանուած ուտերուած են 700 տներ և 500 խանութներ: Այդ առիթով կատարուած քննութիւնը պարզեց, որ անկարգութիւնների պատճառ է գործել Բեսսարաբիայի նահանգում հրէաների և քրիստոնեաների մէջ գոյութիւն ունեցող լարուած յարաբերութիւնը, որի ընթացքում ամեն մի ահիմն լուր հրէաների մասին կարող էր վառել ամբոխի կրքերը: Մի այդպիսի առիթ դարձաւ այն սուտ մեղադրանքը, թէ հրէաները ծխական նպատակով խեղճանի նահանգի Դուքսաբախ աւանում, Կիւտում և նոյն իսկ Քիշինեւում սպանել են մի քանի քրիստոնեաների: Այդպիսի հրնարովի լուրերի տարածուելը այն հետեւանքն ունեցաւ, որ մարտի վերջերում և ապրիլի սկզբում Քիշինեւի ըսնուորների և հասարակ ժողովրդի մէջ սկսեցին պատել յամառ կարծիքներ, թէ հարկաւոր է ծեծել, հալածել հրէաներին: Հրապարակ եկան նոյն իսկ ձեռագիր թերթեր, որոնք կրկնելով յիշեալ մեղադրանքները, կոչ էին անում ժողովրդին՝ Չատկի հէնց առաջին օրը կոտորել հրէաներին: Ապրիլի 6-ին Քիշինեւի Չուֆլինսկի հրապարակում հաւաքուեց մեծ բաղմութիւն, որ սպասում էր բաղկանների և ուրիշ զուարճալիքների բացուելուն: Ժողովրդի տրամադրութեան մէջ արտակարգ ոչինչ չէր նկատուում: Մօտաւորապէս ժամը 4-ին մի քրիստոնեայ կին իր երեխան գրկած նստեց կարուսէլի սալակը: Կարուսէլի տէրը, որ մի հրէայ էր, բարկացած խփեց կնոջը, այնպէս որ նա իր տեղից վայր ընկաւ և երկխային էլ գրկից դրեց: Այդ գէպքը դարձաւ անկարգութիւնների սկզբնապատճառը: Կատաղած ամբոխը սկսեց քարեր չալտել դէպի հրէական հարկան լուսամուտները: Յետոս

անկարգութիւնները տարածուեցին և միւս փողոցներում, ամբողջը յրուեց քաղաքի զանազան թաղերում և սկսեց աւերել հրէաների տներն ու խանութները։ Աւերողների ետեւից յայտնուեցին թալանողները։ Աքաղ տարածուած խառնակութիւնը անտանկի էր միանգամից ճնշել, ուստի նա այն աստիճան մուծացաւ, որ երեկոյեան դէմ կատաղած ամբոխը իր բռնութեան ենթարկեց հրէաներին, սպանելով 7 հոգու։ Ժամը ժոտաւորապէս 10-ին անկարգութիւնները դադարեցին։ Հետեւեալ առաւօտը Քիչինեւի Նոր-Բաղարում հրէաների մի խումբ, որ իր թւով աւելի մեծ էր, քան թէ այդտեղ գտնուող քրիստոնեաների խումբը, փայտերով զինուած՝ յարձակուեց վերջիններեւ վրայ։ Շուտով կոխը դադարեց, բայց բազարի միւս ծայրում հրէաները նորից համախմբուեցին և նորից յարձակուեցին քրիստոնեաների վրա, որ համեմատաբար աւելի սակաւաթիւ էին։ Հրէաների կողմից ատրճանակ արձակեցին. քրիստոնեաներից մէկը վիրաւորուեց և գետին ընկաւ։ Դրանից յետոյ քաղաքում նորից սկսուեցին անկարգութիւններ. վերջ ի վերջոյ քրիստոնեաները աւերեցին հրէաների բոլոր տները և կոտորեցին նրանց։ Դեռ երեկոյեան կարգ պաշտպանելու համար քաղաք ուղարկուած զինուորական պահակախմբերը շատ քիչ էին պահանջի համեմատութեամբ, ուստի նոր զօրքեր կանչուեցին, և այդ ժամանակ կարգապահութեան վերաբերմամբ գլխաւոր իշխանութիւնը նահանգապետից անցաւ զինուորական վարչութեանը։ Կանչուած զօրքերը սկզբում չը կարողացան անկարգութիւնները դադարեցնել, որովհետեւ ոստիկանութեան անբաւարար կարգադրութիւնների չնորհիւ, որ առաջ էր եկել հարկաւոր ղեկավարութեան բացակայութիւնից, փողոցներ լցուած էին ոչ միայն խառնակիչ բազմութեամբ, այլ և հետաքրքրուող հասարակութեամբ։ Յետոյ երբ զօրքերը որոշ սխտեմով դասաւորուեցին քաղաքի զանազան մասերում, անկարգութիւնները ապրիլի 7-ին երեկոյեան դադարեցին և հետեւեալ օրը այլ ևս չը կրկնուեցին։ Քիչինեւի գէպքերը կայսրութեան զանազան կողմերում խլրտում առաջ բերին հրէայ ազդաբնակութեան մէջ, իսկ քրիստոնեաների մէջ տարածեցին զանազան անհիմն լուրեր հրէական ապագայ ջարդերի մասին։ Մի քանի քաղաքներում հրէաները ինքնապաշտպանութեան խմբեր կազմակերպեցին։ Ոստիկանութեան ղեկարատամենտի գերեկաորի պաշտօնավայրից ստանալով անկարգութիւնների մասին յիշեալ տեղեկութիւնները, ես ամենահրապատակօրէն ղեկուցում ներկացրի, և Նորին Մեծութիւն Թագաւոր Կայսրը բարեհաճեց հրամայել, որպէս զի նահանգների և քաղաքների իշխանաւորներին չեչտուէի, որ նրանց վրայ պար-

տականութիւն է դրում անձնական պատասխանատւութեամբ ամեն միջոցներ ձեռք առնել ժողովրդին նախագրուչացնելու և կարգը վերականգնեցնելու համար, որպէս զի այլ ևս ոչ մի տեղում վտանգ-չ'առաջանայ կեանքի և գոյքի վերաբերմամբ: Յայտնելով Ձերդ գերազանցութեանը Բարձրագոյն կամքը, պարտք են համարում յայտնել ձեզ. 1) որ չը պէտք է թոյլատրել ինքնապաշտպանութեան ոչ մի համախմբում, և 2) քաղաքացիական իշխանութիւնները անկարգութիւնների ժամանակ ճշտութեամբ կատարելով օրէնսդրքի հատ. II. 1316 յօդ. 45 և 16-րդ կէտերի պահանջները, իրաւունք չ'ունեն զօրքեր կանչելիս կարգապահութիւնը վերականգնեցնելու պարտականութիւնը զինուորական վարչութեան յանձնելու. նրանք պարտաւոր են անձամբ ներկայ գտնուել և կանչուած զօրքերի ու ոստիկանութեան միահամուռ գործունէութեամբ վերջ դնել խառնակութիւններին: Առաջ բերած որոշումների համեմատ քաղաքացիական իշխանութիւնը զաղարեցնում է իր կարգադրութիւնները միայն այն ժամանակ, երբ արդէն դիմել է տեղական զօրքի հրամանատարներին՝ խնդրելով զէնքի գործածութիւն և միմիայն այդպիսի գործունէութեան ընթացքում, այն ևս միայն այնտեղ, որտեղ անհրաժեշտ է դիմել կարգը վերականգնեցնելու այդ ծայրայեղ միջոցին»:

Անկարգութիւնները Թիֆլիսում.—Ապրիլի 27-ի առաւօտեան ժամը 10-ից սկսած՝ Թիֆլիսի կենտրոնական փողոցների վրայ իրեացին շատ բանուորներ, որոնց թիւը մօտաւորապէս հասնում էր 1000-ից մինչև 1200 մարդու: Շրջելով զբօսնող հասարակութեան հետ միասին մայթերի վրայ՝ նրանք սկզբում ոչ մի բանով կարգը չէին խանգարում. բայց կէսօրուայ մօտ ժամը 12-ին նրանց մի մասը, մօտաւորապէս բաղկացած 100 հոգուց, արագութեամբ միացաւ Գոլովինսկի պրոսպեկտի մէջտեղում, արքունական թատրոնի հանդէպ, մի խումբ կազմեց և «ուռն» աղաղակելով՝ բարձրացրեց կարմիր դրօշակ: Երևում էր, որ ցուցարարները զիտաւորութիւն ունէին առաջ գնալ Գոլովինսկի պրոսպեկտով: Սակայն ոստիկանութեան ուժեղացրած կազմը և դռնապանները հնարաւորութիւն չը տուին ամբոխին առաջ գնալու, իսկ անյապաղ վրայ հասած ոստիկանապետը՝ ձեռնոր պահապանների հետ միասին՝ ցրեց ցոյց անողներին՝ թոյլ չը տալով ուրիշ բանուորների միանալ նրանց հետ:

Մօտաւորապէս 10 բողոքում կարգը փոփոխեցում վերականգնուեց: Ձերբակալուեցին 63 հոգի: Յուշարարների և ոստիկանութեան մէջ տեղի ունեցած ընդհարման ժամանակ ծանր վնասուողներ չ'եղան:

63 ձերբակալուածներէց 30 հոգի արձակուեցին բանտից, որովհետեւ վկաների ցուցումով անհնար էր ճշտօրէն որոշել ներանց մասնակցութիւնը անկարգութիւններին: Մնացած 33 հոգին Թիֆլիսի նահանգապետի կողմից ենթարկուեցին բանտարկութեան զանազան ժամանակամիջոցներով սաստկացրած պաշտպանութեան օրէնքի զօրութեամբ:

Բանտարկուեցին երեք ամսով 15 հոգի: Երկու ամսով՝ 2 հոգի: Մէկ ու կէս ամսով՝ 5 հոգի: Մի ամսով՝ 11 հոգի:

«Այս որոշման գործադրութեան սկիզբը համարել 1903 թւականի ապրիլի 27-ի երեկոյեան 9 ժամից»:

Անկարգութիւններ Բազում.— Բագուի պ. նահանգապետի վճիռը.

«1903 թւի մայիսի 2-ին ես, Բագուի նահանգապետ գերալ-մայիօր Ե. Ա. Օղինցեւ, քննելով գործի հանգամանքները փողոցային այն անկարգութիւնների առիթով, որոնք տեղի ունեցան Բազում ապրիլի 27-ին, և համաձայն Կովկասի քաղաքացիական մասի պ. կառավարչապետի պարտաւորական որոշման, որ հրատարակուած է 1902 թւի յունուարի 26-ին, պետական կարգը և հասարակական հանգստութիւնը պաշտպանելու համար հրատարակուած կանոնադրութեան 15-րդ յօդուածի հիման վրայ, որոշեցի. փողոցում համախմբուելու համար հասարակական կարգի հակառակ գործողութիւններ անելու և ոստիկանութեան օրինական պահանջները չը կատարելու նպատակով ենթարկել բանտարկութեան»:

Երեք ամսով՝ 10 հոգի: Երկու ամսով՝ 1 հոգի: Մէկ ամսով՝ 25 հոգի: Երեք շաբթով՝ 10 հոգի:

«Բանտարկութեան ժամանակամիջոցը հաշւել ապրիլի 27-ի ցերեկուայ 12 ժամից: Ստորագրեց գեներալ-մայիօր Օղինցեւ»:

Մայիսի 25-ին Պետերբուրգից ստացուած է հետևեալ հեռագիրը. «Լուսաւորութեան մինիստրի անունով տուած Բարձրագոյն հրովարտակով յանձնարարուած է միջոցներ ձեռք առնել, որպէսզի Լեհաստանի նահանգների բոլոր միջնակարգ զբոսայրոցներում կաթոլիկ դաւանութեան պատկանող աշակերտ-աշա-

կերտուհիներին իրանց մայրենի լեզուով դասաւանդուի կրօնը առաջիկայ ուսումնական տարեշրջանի սկզբից:

Մամուլի վերաբերեալ կարգադրութիւններ.

„Заказн. Оѳоэрѣніе“ լրագրի խմբագիր-հրատարակիչ Ֆէդոտովին թոյլ է տրուած նոյն անունով պարսկերէն մի լրագիր հրատարակել Ասիաբաղադում: Այդ լրագրի նպատակը կը լինի նպաստել ուս-պարսկական յարաբերութիւնների զարգացման: Պարսկերէն լրագիրը սկզբում լոյս կը տեսնի այն չափով, որ չափով նիւթեր կը հաւաքուեն, բայց մի ամսուայ ընթացքում 4 անգամից ոչ պակաս: Ապագայում լրագիրը կը դառնայ ամենօրեայ: Առաջին համարը լոյս կը տեսնի այս տարուայ յունիսի 1-ին:

Ապրիլի 28-ին ներքին գործերի մինիստրը որոշեց առաջին նախազգուշացում յայտնել „Право“ և „Восходъ“ լրագիրներին՝ նրանց վնասակար ուղղութիւնն պատճառով:

Մայիսի 16-ին „Восходъ“ ստացել է երկրորդ նախազգուշութիւն:

Մայիսի 12-ին արգելուած է „Знамя“ թերթի հատով վաճառումը:

Շրջանային դատարանը Բիշկնեւում „Бессарабень“ թերթի հրատարակութեան իրաւունքը վճեց Մալսկու օգտին՝ հետացնելով կրուչկանին լրագրի հրատարակութիւնից:

Ներքին գործերի մինիստրը նորից թոյլատրեց „Новости“ և „Знамя“ լրագիրների հատով վաճառումը:

Մայիսի 5-ին նորից թոյլատրուած է „Новое Время“-ի հատով վաճառումը:

Նախազգուշութիւն է արուած Ֆինլանդիայում լոյս տեսնող «Helsingfors posten» թերթին:

Թոյլատրուած է Վ. Մեչերսկուն (Гражданинъ-ի խմբագիր-հրատարակչին) հրատարակել չաբաթը մի անգամ հանրամատչելի „Дружескія Рѣчи“ թերթը:

Պետերբուրգում „Гласность“ լրագրի իրաւունքը անցնում է Ա. Սուվորինին, որին թոյլատրուած է „Гласность“ անունը փոխարինել „Русь“ անունով:

Օրէնսդրութիւնների ժողովածուի № 44-ում հրատարակուած է արևմտեան իննը նահանգներում (Վիբուօի, Վիտեբսկի, Վոլոդնսկի, Գրոդնօի, Կիււի, Կոնստ, Մինսկի, Մոգիլնսկի և